

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما صلوات

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

موسوعه الامام المهدي عجل الله تعالى فرجه الشريف

شهيد سيد محمد صدر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شهید سید محمد صدر و موسوعه الامام المهدي

نویسنده:

شهید سید محمد صدر

ناشر چاپی:

موعود

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	شهید سید محمد صدرو موسوعه الامام المهدي
۶	مشخصات کتاب
۶	مقدمه
۸	تاریخ الغیبه الصغری
۹	تاریخ الغیبه الكبرى
۹	تاریخ ما بعد الظهور
۱۰	اليوم الموعود بين الفكر المادی و الدینی
۱۰	پاورقی
۱۰	درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

شهید سید محمد صدر موسوعه الامام المهدي

مشخصات کتاب

شماره کتابشناسی ملی : ایران ۷۸-۹۴۹۹

عنوان و نام پدید آور : شهید سید محمد صدر موسوعه الامام المهدي منشا مقاله : ، موعود، ش ۱۵ ، (مرداد، شهریور ۱۳۷۸): ص ۷۴ - ۷۹.

توصیفگر : صدر، محمد

توصیفگر : عصر غیبت توصیفگر : ظهور منجی توصیفگر : کتاب تاریخ الغیبه الصغری توصیفگر : کتاب تاریخ الغیبه الکبری
توصیفگر : کتاب تاریخ مابعد الظهور

توصیفگر : کتاب اليوم الموعود بین الفكر الهادی والدینی توصیفگر : محمد بن حسن عج ، امام دوازدهم توصیفگر : قبری لایلا

مقدمه

نسبت آیه الله شهید سید محمد صدر، قدس سره، با سلسله‌ای که از نظر صحت، وضوح و تواتر کم نظیر است به امام هفتم امام موسی کاظم، علیه السلام، می‌رسد. داستان ولادت آن بزرگوار خود جلوه‌ای است از لطف و فضل بی کران الهی. مادر گرامی ایشان از داشتن فرزند ناامید بود به همین دلیل در اثنای سفر حج به پیامبر اکرم متوسل شد و نذر کرد که اگر صاحب پسری شود او را محمد بنامد. بدین ترتیب پس از مدت زمانی کوتاه این حاجت برآورده گشت و آیه الله سید محمد صدر در سالروز ولادت پیامبر عظیم‌الشان اسلام ۱۷ ربیع‌الاول سال ۱۳۶۲ ق. پای به عرصه وجود گذارد. [۱]. ایشان تحت سرپرستی جد مادری خود آیه الله العظمی شیخ محمدرضا آل یاسین، قدس سره، که از مراجع مشهور بودند و مدتی پس از وفات سید ابوالحسن اصفهانی، قدس سره، به عنوان بزرگترین مرجع شناخته شده بودند، همچنین پدر بزرگوارشان حاج سید محمدصادق صدر، قدس سره، پرورش یافتند و بدین ترتیب از همان ابتدای کودکی در خانه علم و فضل طعم شیرین علم را چشیدند که انعکاس این آموخته‌ها را می‌شد در خلق رفیع، بزرگواری و گشاده‌رویی و سعه صدر ایشان مشاهده نمود. سید محمد صدر، قدس سره، دروس حوزوی را در سنین کودکی و در سال ۱۳۷۳ ق. آغاز کرد. دروس ابتدایی را نزد پدر بزرگوارش و سپس سید طالب رفیعی و شیخ حسن طرد عاملی فرا گرفت و بقیه مقدمات را نزد سید محمدتقی حکیم صاحب کتاب «اصول العامه للفقهاء المقارن» و شیخ محمدتقی ایروانی آموزش دید. در سال ۱۳۷۹ ق. شروع به فراگیری کلیات فقه کرد، فلسفه الهیه را نزد شیخ محمدرضا مظفر و اصول و فقه مقارن را نزد سید محمدتقی حکیم و فقه را نزد شیخ محمدتقی ایروانی فرا گرفت. سید محمد صدر در این دوره همچنین از محضر شیخ مهدی مظفر در زمینه کلیات فقه، سید عبدالوهاب کربلانی در زمینه زبان انگلیسی، دکتر حاتم کعبی در علم نفس و دکتر فاضل حسین در تاریخ بهره برد. و در زمینه زبان انگلیسی و تاریخ از جمله موفقترین دانشجویان به شمار می‌رفت. با پایان یافتن کلیات، سید محمد صدر در سال ۱۳۸۳ ق. وارد مرحله بالاتر شده به فراگیری کفایه و مکاسب پرداخت. ایشان کتاب کفایه، نوشته آخوند خراسانی، را نزد سید محمدباقر صدر، بخشی از کتاب مکاسب نوشته شیخ مرتضی انصاری را نزد سید محمدتقی حکیم و بقیه آن را نزد شیخ صدر باکوبی یکی از مبرزین فضیلتی حوزه که به ورع و راستی مشهور بود تلمذ نمودند. پس از فراگیری کفایه و مکاسب به مرحله فراگیری دروس خارج رسید و همزمان از جلسات درس خارج اصول شهید محمدباقر صدر و آیه الله خوئی استفاده نمود. در مجموع استادان ایشان در دروس خارج فقه و اصول عبارتند از: سید محمدباقر صدر و آیه الله خوئی در دوره کامل اصول و کتاب طهارت، امام خمینی، قدس سره، در کتاب مکاسب و سید محسن حکیم در کتاب مضاربه. از جمله مهمترین مشایخی که به شهید

صدر، قدس سره، اجازه روایت داده‌اند می‌توان به آیه‌الله ملا محسن طهرانی مشهور به آغا بزرگ طهرانی صاحب کتاب «الذریعة الی تصانیف الشیعة»، پدرش سید محمدصادق صدر، دایی ایشان شیخ مرتضی آل یاسین و پسر عمویش آیه‌الله سید آغا حسین خادم‌الشریعه، سید عبدالرزاق مقرر صاحب کتاب «مقتل الحسین، علیه‌السلام، آیه‌الله سید حسین خراسانی و آیه‌الله سید عبدالعلی سبزواری و نیز دکتر حسین علی محفوظ اشاره کرد. همچنین شهید سید محمد صدر، قدس سره، در سال ۱۳۶۹ ق. و در سن ۳۴ سالگی مفتخر به کسب اجازه اجتهاد از محضر استاد بزرگوارشان سید محمد باقر صدر، قدس سره، گشت. شهید صدر، قدس سره، علاوه بر فراگیری دروس و استفاده از محضر استادان خود به ارایه درس و آموزش طلاب نیز می‌پرداختند که در این زمینه از جمله جلسات درس ایشان که تا آخر عمر شریفشان ادامه داشت به مواردی اشاره می‌کنیم: بحث اصولی بر متن کفایه الاصول، نوشته آخوند خراسانی، قدس سره، بحث فقهی استدلالی بر متن شرایع الاسلام محقق حلی، قدس سره، و نیز جلسات تفسیر قرآن کریم. ویژگی جلسات تفسیر شهید صدر، قدس سره، که ایشان را از سایر استادان متمایز می‌ساخت این بود که ایشان تفسیر قرآن کریم را از انتها یعنی از سوره مبارکه ناس شروع می‌کرد. با توجه به اینکه اغلب استادان قرآن را از ابتدا تفسیر می‌کنند در نتیجه سوره‌های ابتدایی قرآن به طور مفصل و مشروح بیان می‌شوند و هر چه به سوره‌های انتهایی نزدیک می‌شویم تفسیر اشاره‌وار با ارجاع به مطالب قبلی بیان می‌شود. لذا شیوه استاد باعث می‌شد که سوره‌های انتهایی با تفصیل بیشتر بیان شوند و در مجموع از مباحث استادان مختلف دوره کاملی از تفسیر قرآن کریم به دست آید. عوامل متعدد در رشد و شکوفایی بعد علمی شهید صدر، قدس سره، مؤثر بودند که از جمله مهمترین آنها می‌توان به عوامل زیر اشاره نمود: ۱- آگاهی ایشان از آراء و نظرات چهارگانه چهار تن از مشهورترین مجتهدان؛ یعنی شهید سید محمدباقر صدر، قدس سره، آیه‌الله العظمی خوئی، قدس سره، سید محسن حکیم و امام خمینی، قدس سره ۲- ویژگی سید محمدباقر صدر، قدس سره، در بیان مسائل و آرای جدید در زمینه اصول که این ویژگی در خصیت شهید محمد صدر، قدس سره، نیز تاثیر قابل توجهی گذاشته بود. ۳- اعلیت ایشان علاوه بر آنکه از دو مورد فوق قابل دریافت است، خصوصا در درس اصول خارج مورد اذعان طلابی بوده و هست که در بحث ایشان و بحث سایر استادان شرکت داشته‌اند. لازم به تذکر است که شهید سید محمد صدر، قدس سره، علاوه بر طی مدارج علمی و استفاده از محضر علمای و فضیله‌ای حوزه در زمینه معرفت الهی و علوم اخلاقی نیز با بهره‌گیری از محضر یکی از کسبه نجف اشرف مراحل سیر و سلوک معنوی را طی نمود. از ویژگی‌های شهید سید محمد صدر، می‌توان به خوش خلقی و تواضع ایشان اشاره نمود. همچنین ایشان در پاسخگویی به سؤالات فقهی، علمی و فکری از سرعت عمل قابل توجهی برخوردار بود. آنچه در برخورد با استاد بسیار جلب توجه می‌کرد، حالت مراقبت و سلوک عرفانی ایشان بود. شهید صدر، دائما مراقب بود که در فعل و قول از خط الهی منحرف نشده، جانب اخلاص را رعایت کند و خود را از هر گونه ریا و تکبر دور نگاهدارند و به همین دلیل بود که هرگز اجازه نمی‌داد کسی دست ایشان را بیوسد و یا موقع ورود ایشان به احترامشان صلوات بفرستد. شهید صدر، قدس سره، آنچنان در زمینه رعایت تقوی در همه اعمال و رفتار خود سعی می‌نمود که حتی مؤذنی را که در قرائت اذان اشتباه می‌کرد از اذان گفتن منع نکرده و فرمود: «نمی‌خواهم او را منع کنم، چه بسا میان او و خداوند ارتباط و اتصالی باشد که با این کار آن ارتباط از بین برود». ایشان در پاسخگویی به سؤالات نیز همیشه احتیاط می‌کرد تا مبادا سخنی به دور از تقوی از ایشان صادر گردد. در رابطه با علاقه و پشتکار ایشان در عبادت و سحرخیزی، یکی از نزدیکان شهید سید محمدباقر صدر، قدس سره، نقل کرده است که روزی حاج سید محمدصادق صدر، قدس سره، نزد شهید سید محمدباقر صدر رفته، از فرزند خود یعنی سید محمد صدر، قدس سره، نزد ایشان شکایت کرد. شکایت پدر نه از جهات قصور یا تقصیر فرزند بلکه به دلیل کثرت عبادت و شب‌زنده‌داری و گریه‌های شبانه او بود تا آنجا که سلامتی او را در خطر انداخته بود بدین ترتیب شهید سید محمد صدر، قدس سره، از ایشان خواستند تا در عبادت و شب‌زنده‌داری جانب اعتدال را نگاهدارد و از آنجا که اطاعت از استاد لازم بود سید محمد صدر، نیز خواسته استاد را اجابت کرد. آن عالم بزرگوار در آخرین روزهای عمر شریف

خود برای مقابله با رژیم بعث عراق، کفن پوشید و پس از وداع با نزدیکان و بستگان به قصد اقامه نماز جمعه به سمت مسجد کوفه که درهای آن توسط رژیم بعث بسته شده بود به راه افتاد، ایشان آن روز موفق شد با گشودن درهای مسجد نماز جمعه را با حضور جمع زیادی از مردم اقامه کند، اما حکومت عراق که از این حرکت ایشان سخت پریشان شده بود در ۳۰ بهمن ۱۳۷۷ خودرو حامل ایشان و دو فرزندش را مورد حمله قرار داد و آن بزرگوار و فرزندانش را به شهادت رساند. روحش شاد و راهش مستدام باد. از این شهید گرانقدر آثار متعدد و ارزنده‌ای به جا مانده که برخی از آنها چاپ شده و برخی به صورت دست‌نویس باقی است. یکی از ارزنده‌ترین آثار ایشان کتاب «موسوعه الامام المهدي، علیه السلام» است که از این مجموعه تاکنون چهار جلد منتشر شده است: ۱- تاریخ الغیبه الصغری ۲- تاریخ الغیبه الکبری ۳- تاریخ ما بعد الظهور ۴- الیوم الموعود بین الفکر المادی و الدینیو جلد پنجم این مجموعه به صورت دست‌نویس است و این امکان وجود دارد که مجموعه مذکور تا ۱۲ جلد برسد. شهید سید محمد صدر، قدس سره، خود در یکی از جلسات درس در مورد این مجموعه فرمود: این مجموعه برای هر سؤالی که درباره مساله مهدویت به ذهن خطور می‌کند؛ گشوده است تا سؤال مورد نظر را بر آن بیفزایم. این مجموعه از آثار که مشتمل است بر آرا و نظرات پیرامون سؤالات متنوع حول مساله مهدویت و نیز نقد و بحث برخی از آرا، مجموعه‌ای است نسبتاً کامل و جامع که می‌تواند مسلمین خصوصاً شیعیان را در این زمینه مستغنی کند. نکته جالب توجه درباره این مجموعه آن است که سید محمد صدر در سن ۲۹ سالگی این مجموعه را تالیف کرده‌اند. با این مقدمه به شرح اجمالی مطالب مطرح شده در مجموعه یاد شده می‌پردازیم:

تاریخ الغیبه الصغری

نخستین جلد از «موسوعه الامام المهدي به بررسی تاریخ غیبت صغری اختصاص دارد. مؤلف کتاب، در این جلد با روشی جدید به تحلیل تاریخ زندگانی حضرت هادی، حضرت عسکری و حضرت مهدی، علیهم السلام، پرداخته است. کتاب «تاریخ الغیبه الصغری» با مقدمه‌ای مبسوط از شهید سید محمدباقر صدر، استاد شهید سید محمد صدر، با عنوان «بحث حول المهدي شروع می‌شود، که این مقدمه بعدها به صورت مستقل به چاپ رسیده است. شهید سید محمدباقر صدر در پایان این مقدمه می‌گوید: پس من به همین مقدار اکتفا می‌کنم و توضیح و تشریح مسائل را به این کتاب وامی‌گذارم. برآستی که این کتاب، مجموعه‌ایست گرانقدر درباره امام مهدی، علیه السلام، که به وسیله یکی از فرزندان شاگردان عزیز ما یعنی علامه بحاثه سید محمد صدر، نوشته شده و تا کنون نظیر این نوشته در میان کتب و تصانیف شیعه از جهت جامعیت مطالب وجود نداشته است... پس از مقدمه شهید سید محمدباقر صدر شاهد مقدمه‌ای از مؤلف هستیم که در آن به نقاط ضعف تاریخنگاری اسلامی به طور عام و تاریخنگاری شیعی به طور خاص اشاره شده است. مؤلف اساسی‌ترین نقاط ضعف تاریخنگاری شیعی را چنین بیان می‌کند: ۱- تاکید بر جنبه اعتقادی موضوع امامت و اثبات امامت ائمه و بی‌توجهی به تلاشها و فعالیت‌هایی که ائمه، علیهم السلام، در عرصه اجتماع داشته‌اند. و همچنین نپرداختن به رویدادها، انقلابها و حوادث اجتماعی که در عصر ائمه به وقوع پیوسته است؛ ۲- پراکندگی، و نبود دسته‌بندی‌های مناسب در بیان رویدادها و وقایع تاریخی؛ ۳- مشخص نبودن زمان و مکان بسیاری از وقایع تاریخی و عدم ذکر رویدادهای همزمان با یک حادثه تاریخی خاص؛ ۴- رعایت نکردن حجم مورد نیاز هر مطلب تاریخی و در نتیجه زیاده‌گویی در جایی که باید اختصار گذشت و گزیده‌گویی در جایی که نیاز به تفصیل است. مطالب کتاب در دو بخش اصلی سامان یافته است؛ بخش اول تاریخ زندگانی امام هادی و امام حسن عسکری، علیهما السلام، که در آن در ضمن چهار فصل موضوعات زیر بررسی شده است: ۱- عصر امامت امام هادی و امام حسن عسکری، علیهما السلام (ویژگیهای این عصر و نهضت‌هایی که در آن واقع شده است)؛ ۲- تاریخ امام علی بن محمد هادی، علیه السلام؛ ۳- تاریخ امام حسن بن علی عسکری، علیه السلام؛ ۴- تاریخ امام مهدی، علیه السلام، در زمان زندگی پدرشان؛ بخش دوم کتاب به بررسی تاریخ غیبت صغری اختصاص دارد. اصلی‌ترین عناوین که در این قسمت مورد بررسی قرار

گرفته‌اند عبارت‌اند از: ۱- تاریخ عمومی دوران غیبت صغری؛ ۲- خط مشی‌های عمومی [حضرت مهدی] در این دوران؛ ۳- سفیران چهارگانه، زندگانی و فعالیت‌های آنها؛ ۴- سفیران دروغین امام مهدی؛ ۵- امام مهدی، زندگی و فعالیت‌های ایشان؛ شایان ذکر است بخش اول کتاب «تاریخ الغیبة الصغری توسط آقای محمد امامی شیرازی ترجمه شده و با نام «پژوهشی در زندگی امام مهدی و نگرش به تاریخ غیبت صغری شده است.

تاریخ الغیبة الكبرى

این کتاب پس از بحثی مقدماتی در زمینه تقسیم غیبت در ضمن سه بخش موضوعات زیر را مورد بررسی قرار داده است: بخش اول: تاریخ شخص امام مهدی، علیه‌السلام این بخش مشتمل بر فصول زیر است: از جمله مهمترین مشایخی که به شهید صدر، قدس سره، اجازه روایت داده‌اند می‌توان به آیة‌الله ملا- محسن طهرانی مشهور به آغا بزرگ طهرانی صاحب کتاب «الذریعة الی تصانیف الشیعة»، اشاره کرد. از ویژگی‌های شهید سید محمد صدر، می‌توان به خوش خلقی و تواضع ایشان اشاره نمود. همچنین ایشان در پاسخگویی به سؤالات فقهی، علمی و فکری از سرعت عمل قابل توجهی برخوردار بود. شهید صدر، دائما مراقب بود که در فعل و قول از خط الهی منحرف نشده، جانب اخلاص را رعایت کند و خود را از هر گونه ریا و تکبر دور نگاهدارد و به همین دلیل بود که هرگز اجازه نمی‌داد کسی دست ایشان را ببوسد. ۱- راز اساسی غیبت امام مهدی، علیه‌السلام؛ ۲- تکلیف اسلامی امام مهدی، علیه‌السلام، در زمان غیبت؛ ۳- زندگی شخصی امام مهدی، علیه‌السلام؛ ۴- ملاقات با امام مهدی، علیه‌السلام، در دوران غیبت کبری؛ ۵- نامه امام مهدی، علیه‌السلام، برای شیخ مفید. بخش دوم: تاریخ انسانی در عصر غیبت کبری این بخش مشتمل بر فصول زیر است: ۱- بررسی اخباری که در زمینه پیشگویی آینده وارد شده‌اند؛ ۲- پیشگویی‌هایی که در اخبار آمده است. ۳- تکلیف اسلامی در زمان غیبت کبری (الف) عزلت یا جهاد (ب) تقیه (ج) انتظار بخش سوم: شرایط و نشانه‌های ظهور این بخش مشتمل بر فصول زیر است: ۱- شرایط ظهور مؤلف در این فصل، ضمن بیان تفاوت میان شرایط و نشانه‌های ظهور، این موضوعات را مورد بررسی قرار داده است: شرایط لازم برای تحقق ظهور و حکومت عدل جهانی، ارتباط شرایط ظهور با طرح و برنامه الهی و طرح و برنامه خاص خداوندی برای تعیین و به وجود آوردن شخصی که بتواند جهان راء رهبری کند. ۲- نشانه‌های ظهور مؤلف در این فصل ابتدا، روش کلی خود را در برخورد با روایات مربوط به تعداد نشانه‌های ظهور بیان می‌کند، سپس به بیان مفهوم نشانه و انواع تقسیم‌بندیها در این زمینه می‌پردازد. در ادامه برخی اشکالات و ابهاماتی را که در زمینه نشانه‌های ظهور مطرح شده‌اند، بیان می‌کند و به آنها پاسخ می‌دهد. سپس نشانه‌های ظهور را اعم از حتمی و غیر حتمی با عنایت به تقسیم‌بندی آنها از نقطه نظرهای مختلف بیان می‌کند.

تاریخ ما بعد الظهور

این کتاب ابتدا در مقدمه خود درباره اهمیت شناختن تاریخ بعد از ظهور، طرق استدلالی به کار گرفته شده در کتاب برای تمیز دادن مطالب صحیح و ناصحیح از یکدیگر، مشکلات موجود در بحث کردن از تاریخ بعد از ظهور، راه حل مشکلات مذکور و نیز بیان سرفصل مطالب مطرح شده در ادامه کتاب، مطالبی را بیان کرده است. در ادامه تاریخ بعد از ظهور سه بخش بیان گردیده است: بخش اول: مقدمات ظهور این بخش خود در دو باب بیان گردیده است: باب اول: مطالب اساسی و زیر بنایی مربوط به ظهور که خود در پنج عنوان مورد بررسی قرار گرفته است. در اینجا به طور اجمال به این پنج عنوان اشاره می‌کنیم: ۱- ارتباط روز ظهور با طرح کلی خداوند برای بشریت؛ ۲- تاثیر غیبت کبری بر بعد از ظهور؛ ۳- تعیین زمان ظهور با توجه به شرایط و نشانه‌های آن و نیز فایده تحقق این نشانه‌ها در نسبت با زمان بعد از ظهور؛ ۴- طرح و برنامه کلی امام مهدی، علیه‌السلام، در ارتباط با زندگی، وجود و قانونگذاری؛ ۵- طرح و نقشه کلی خداوند برای دوران بعد از ظهور. باب دوم: در این باب، حوادث و وقایع نزدیک به زمان ظهور از

قبیل جنگهای سفیانی، فتنه دجال، قتل نفس زکیه و... بیان گردیده‌اند. بخش دوم: حوادث مربوط به ظهور و برپایی حکومت جهانی امام زمان، علیه‌السلام، تا زمان وفات آن امام، علیه‌السلام؛ این بخش مشتمل بر چهار فصل است: ۱- معنای ظهور و چگونگی آن و رویدادهایی که در مسیر حرکت امام مهدی، علیه‌السلام، به سمت عراق رخ می‌دهد؛ ۲- چگونگی برپایی عدل در جهان به دست امام مهدی، علیه‌السلام؛ ۳- حکومت جهانی امام مهدی، علیه‌السلام؛ ۴- چگونگی ارتحال امام مهدی، علیه‌السلام؛ بخش سوم: جهان بعد از امام مهدی، علیه‌السلام. این بخش نسبت به دو بخش قبل مختصرتر است و تفصیل مطالب آن به کتاب چهارم واگذار شده است، در بخش سوم کتاب در دو باب تنظیم گردیده است: ۱- رهبری بعد از امام مهدی، علیه‌السلام؛ ۲- سرنوشت نهایی بشریت.

الیوم الموعود بین الفکر المادی و الدینی

سه کتاب قبلی در مورد تاریخ امام مهدی، علیه‌السلام، از دیدگاه امامیه بود. در این کتاب مؤلف اعتقاد به وجود روز موعود و آینده‌ای درخشان و امیدوارکننده برای بشریت را از دو دیدگاه مادی و دینی بررسی کرده است. در بخش اول این کتاب مؤلف به طور مختصر بر این نکته تاکید می‌کند که فرد مادی با اتکاء به دیدگاه مادی‌اش نمی‌تواند آینده‌ای درخشان و سعادتمند را برای جهان پیشگویی کند اما در میان مذاهب مادی مارکسیسم به سبب دیدگاه ویژه‌ای که در زمینه جامعه و تاریخ بشریت دارد عقیده‌ای متفاوت با سایر مذاهب مادی دارد. در بخش دوم کتاب به طور مفصل دیدگاه مارکسیسم مورد بررسی قرار گرفته است، روال بحث در این بخش به صورت زیر می‌باشد: مقدمه این بخش خود شامل سه مبحث زیر است: ۱- مضمون مشترک بین مادیت تاریخی و سنت عام الهی؛ در این بخش بشارت به آینده‌ای سعادتمند برای بشریت به عنوان عقیده و نظریه‌ای مشترک مطرح گردیده است. ۲- ریشه‌ها و سرچشمه‌های تفکر مارکسیستی در این قسمت به دلایل به وجود آمدن تفکر مارکسیستی در بین انسانها اشاره شده است؛ ۳- مشکلات موجود در مباحثه و گفتگو با مارکسیستها. پس از این مقدمه مؤلف برای بیان (مادیت تاریخی) ابتدا دو مبحث زیر را به صورت مقدمه بحث بیان کرده سپس به تشریح نظریه مادیت تاریخی می‌پردازد: ۱- پایه‌های فلسفی مادیت تاریخی؛ ۲- پایه‌های اقتصادی و اجتماعی مادیت تاریخی. بخش سوم کتاب آینده سعادتمند برای بشریت را از نقطه نظر سنت عام الهی برای تکامل بشریت مورد بحث قرار داده است. در این بخش مطالب زیر به چشم می‌خورد: ۱- پایه‌ها و اصولی که این طرح و سنت عام الهی بر آنها استوار گردیده است؛ ۲- تفصیل و تشریح طرح و سنت عام الهی و مراحل آن؛ ۳- تطبیق بعضی حوادث تاریخی با طرح سنت عام الهی و نیز بیان برخی شباهت و ایرادات پیرامون سنت عام الهی و پاسخگویی به آنها. قابل ذکر است که مؤلف در این کتاب طرح عام الهی را در مقابله با مادیت تاریخی که مارکسیستها به آن قائلند مورد بررسی قرار داده است و از این دو نقطه نظر آینده بشریت را به تصویر کشیده است.

پاورقی

[۱] زندگینامه شهید سید محمد صدر، با استفاده از کتاب «نبذة مختصرة عن حياة الشهيد السيد محمد الصدر» که توسط مؤسسه الرضا، علیه‌السلام، تهیه شده، تنظیم گردیده است. از این شهید گرانقدر آثار متعدد و ارزنده‌ای به جا مانده که برخی از آنها چاپ شده و برخی به صورت دست‌نویس باقی است. یکی از ارزنده‌ترین آثار ایشان کتاب «موسوعة الامام المهدي، علیه‌السلام، است نخستین جلد از «موسوعة الامام المهدي به بررسی تاریخ غیبت صغری اختصاص دارد. مؤلف کتاب، در این جلد با روشی جدید به تحلیل تاریخ زندگانی حضرت هادی، حضرت عسکری و حضرت مهدی، علیهم‌السلام، پرداخته است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار- ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل بیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی

دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۰۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-(۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران (۰۳۱۱)۲۳۳۳۰۴۵

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۰۵۳-۰۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رهنانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می دارد و با حجت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهانندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

فانمید

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

